

OBSAH

CÍLE DÍLČÍ STUDIE I.3	4
-----------------------------	---

KAPITOLA I TRENDY V MEZINÁRODNÍCH MIGRACÍCH V ZEMÍCH OECD SE ZVLÁŠTNÍM ZŘEATELEM NA ČLENSKÉ ZEMĚ EU PO ROCE 2000	5
---	----------

Úvod	5
1. Migrace a populační trendy	8
1.1 Převaha migrací založených na rodinných svazcích	9
1.2 Pracovní migrace	10
1.3 Vzestup imigrace kvalifikovaných pracovníků	10
1.4 Zvýšení přílivu azylantů navzdory restriktivním opatřením	11
2. Multipanoramatický obraz současných migrací	12
3. Tradiční a nové migrační pohyby	13
4. Nelegální migrace	16
Závěry	18
Literatura	19
Tabulková příloha ke kapitole I.	20

KAPITOLA II OBECNÉ TRENDY VE VÝVOJI MIGRACÍ V ČR V SOUVISLOSTI S VÝVOJEM OBYVATELSTVA A TRHEM PRÁCE	24
--	-----------

Úvod	24
1. Obyvatelstvo v období let 1990 - 2002 a prognózy vývoje populace	25
2. Zahraniční stěhování v období 1990-2002	27
3. Ekonomická aktivita obyvatelstva České republiky	30
4. Strukturální nezaměstnanost	32
5. Neuspokojená poptávka na trhu práce	34
6. Cizí pracovní síla na trhu práce	35
7. Cizinci s povolením k pobytu v České republice	37
8. Integrovaní cizinci	39
9. Zdrojové země migrací směřujících do České republiky	40
10. Zaměstnanost cizinců v České republice	43
10.1 Zaměstnanost cizinců s přechodným pobytem v ČR	43
10.2 Závislé a nezávislé ekonomické aktivity cizinců s přechodným pobytem v ČR	45
10.3 Postavení cizinců s povolením k zaměstnání na trhu práce v České republice	46
10.3.1 Zaměstnanost cizinců podle pohlaví	46
10.3.2 Věková struktura cizinců s povolením k zaměstnání	47
10.3.3 Vzdělání požadované na pracovních místech obsazených cizinci s povolením k zaměstnání	47
10.3.4 Zastoupení cizinců s povolením k zaměstnání podle odvětví NH (OKEČ)	49
10.3.5 Cizinci s povolením k zaměstnání podle oboru činnosti (KZAM)	50
11. Směry pracovních migrací	52
12. Nelegální zaměstnávání cizinců a nelegální migrace	58
12.1 Nelegální zaměstnávání cizinců	58
12.2 Nelegální migrace cizinců	58
13. Azylanti	60

14. Odliv pracovní síly z České republiky, občané ČR zaměstnaní v zahraničí	62
14.1 Vzájemné zaměstnávání mezi Českou republikou a Německem	63
14.1.1 Zaměstnávání českých občanů v Německu	63
14.1.2 Občané Německa na trhu práce v České republice	64
Závěry	65
Tabulková příloha ke kapitole II	66

KAPITOLA III MIGRAČNÍ POLITIKA ČR A PRÁVNÍ RÁMEC MIGRACÍ PO VSTUPU ČR DO EU .....

Úvod	78
1. Mígrační politika ČR a její očekávaný vývoj po připojení ČR k EU	81
2. Právní rámec pobytu cizinců po přičlenění ČR k EU	82
3. Právní rámec regulující přístup cizinců na trh práce	84
3.1 Zaměstnávání a podnikání cizinců s povolením k trvalému pobytu v ČR	84
3.2 Zaměstnávání a podnikání cizinců s přechodným pobytem v ČR	84
3.2.1 Zaměstnávání občanů EU v ČR	85
3.2.2 Právní podmínky zaměstnávání občanů Slovenské republiky v ČR	85
3.2.3 Podmínky zaměstnávání občanů ostatních států v ČR	85
3.2.4 Podnikání cizinců s přechodným pobytem v ČR	87
4. Kontrola zaměstnávání a podnikání cizinců	89
4.1 Kontrola zaměstnávání cizinců	89
4.2 Kontrola živnostenského podnikání cizinců	89
4.3 Kontrola pobytu cizinců	89
Celkové závěry, shrnutí nejdůležitějších výsledků a doporučení	91
Doporučení	96
Literatura	97

Tabulková příloha II, stran 7, 23 tabulek

Tabulková příloha III, stran 13, 8 tabulek

Příloha IV, stran 31

OBSAH

Úvod	3
1. Vliv přeshraniční pracovní migrace na trh práce v ČR v uplynulém desetiletí	4
2. Vliv podnikatelských aktivit cizinců na vznik nových pracovních míst	5
3. Odhad vývoje počtu zahraničních pracovníků na trhu práce v roce 2002 oproti roku 2000 a očekávaný vývoj po vstupu České republiky do EU	6
4. Odhad vývoje poptávky po cizí pracovní síle z hlediska odbornosti po připojení ČR k EU v perspektivě do roku 2005	7
5. Odhad vývoje poptávky v odvětvích a oborech činností v perspektivě do roku 2005	7
6. Odhad vývoje poptávky po cizí pracovní síle z hlediska profesí v horizontu roku 2005	8
7. Vliv cizí pracovní síly na strukturu nabídky a poptávky na trhu práce obecně	9
8. Vývoj nelegálního zaměstnávání cizinců v regionu	9
9. Odhad vývoje v oblasti nelegálního zaměstnávání cizinců po vstupu České republiky do EU v roce 2004	10
10. Hodnocení pracovních a životních podmínek cizích pracovníků v porovnání s tuzemskými pracovníky	11
11. Vliv zaměstnávání cizinců na nezaměstnanost určitých sociálních skupiny	12
12. Konkrétní skupiny nezaměstnaných osob vytěšňované z trhu práce cizinci	12
13. Vliv pracovních migrací na vznik nových pracovních míst v regionu	13
14. Odhad počtu osob zaměstnaných v regionu bez pracovní smlouvy	13
15. Odhad počtu osob v regionu podnikajících bez platného živnostenského oprávnění	13
16. Odvětví a obory činností, v nichž se nejčastěji vyskytují černé práce	14
17. Profese, v nichž se nejčastěji vyskytují případy černé práce	14
18. Účinnost regulace pracovních migrací prostřednictvím povolení k zaměstnání cizinců	15
19. Účinnost bilaterálních smlouv při regulaci počtu cizinců na trhu práce	16
20. Odhad počtu cizinců s povolením k zaměstnání v okrese/regionu déle než jeden rok	16
21. Odhad počtu cizinců s živnostenským oprávněním podnikajících v okrese/regionu déle než jeden rok	18
22. Doporučovaná úprava stávajících zákonných předpisů (zákon o zaměstnanosti, o pobytu cizinců, živnostenský zákon)	19
23. Náзор na zavedení přechodného období pro omezení volného pohybu osob za účelem zaměstnání z členských a kandidátských zemí	19
24. Navrhovaná opatření k integraci cizinců	20
25. Schopnosti integrace cizinců	20
26. Zaměstnávání našich občanů v zahraničí a očekávaný vývoj po vstupu naší republiky do EU	21
27. Nejčastější povolání a profese českých občanů migrujících za prací a směry pracovních migrací	22
28. Povolání, která by mohla být po vstupu do EU odchody do zahraničí ohrožena	22
Celkové závěry	23

Záznamový arch expertních interview

Průběh výzkumu a analýzy s praktickými problémy trhu práce a pracovních migrací. Účastníci expertních interview předkládají tato stručná zpráva. Účastníci pro výzkum expertů byly namalovány tak, aby bylo z odpovědí patrné, jak se změní stav pracovních migrací v povolením období a jaké změny lze v této oblasti očekávat po našem vstupu do Evropské unie. V příloze 1 uvádíme stručné znění otázek, aby byly zřejmé, na jaké podněty experti reagovali. Rozhovory probíhaly pod vedením zkušebního tazatele a odborníka, který se migracemi s minulostí zabíral.